

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Кафедра мистецької освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Центральноукраїнського

державного університету

імені Володимира Винниченка

_____ проф. Є.Ю.Соболь

«_____» _____ 20__ року

**ПРОГРАМА
державного екзамену
ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ, СУЧАСНІ ТАНЦЮВАЛЬНІ СТИЛІ
ТА НАПРЯМКИ
для спеціальності
024 Хореографія
за освітнім (освітньо-кваліфікаційним) рівнем
Бакалавр
Освітня програма Хореографія
(денна та заочна форма навчання)**

Програма державного екзамену
розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри мистецької освіти
Протокол від «__» _____ 20__ року № ____

2024 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державна атестація випускників є важливим етапом підготовки фахівців в ЦДУ ім. В.Винниченка.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та відповідних освітніх програм за певною спеціальністю та вирішення питань щодо присвоєння випускникам відповідного ступеня вищої освіти, відповідної кваліфікації та видача диплома

Державний кваліфікаційний екзамен є визначеною формою атестації.

Мета кваліфікаційного екзамену є комплексна перевірка рівня сформованості професійних компетентностей випускника відповідно до вимог стандарту вищої освіти, освітньої програми, рівня готовності випускника до виконання їм професійних обов'язків.

Програма розроблена для здобувачів освіти четвертого курсу першого освітньо-кваліфікаційного рівня (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія.

Освітні компоненти, циклу професійної підготовки винесені на екзамен.

Форма проведення усна(практична показ в залі).

Програмні результати навчання:

Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.

Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

Відшуковувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості

Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проекту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

Державний кваліфікаційний экзамен з Хореографічного практикуму, сучасних танцювальних стилів та напрямків проводиться на відкритому засіданні державної экзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу і при обов'язковій присутності голови комісії, оцінюється за 100-бальною шкалою і складається з двох частин: з теоретичної та практичної.

Теоретична частина (оцінюється у 25 балів, на підготовку та виконання завдання відводиться 30 хвилин) В ході проведення теоретичної частини кожен студент отримує экзаменаційний білет, що містить питання з таких тем:

- питання з теорії та методики класичного танцю;
- питання з теорії та методики народно-сценічного танцю;
- питання з історії та перспектив розвитку хореографічного мистецтва.

Друга частина мистецтво балетмейстера (оцінюється у 75 балів):

Студенти представляють творчу роботу (показ хореографічного твору тривалістю 3-5 хвилин) та характеризують сценарно-композиційний план своєї постановки.

Зразок білета

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітній рівень Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 024 Хореографія
Освітня програма Хореографія
Форма навчання заочна
Навчальна дисципліна Хореографічний практикум, сучасні танцювальні стилі та напрямки

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

до державного екзамену: теоретична частина

1. 1. Методика виконання м'яких батманів біля станка в поєднанні з іншими рухами.

Протокол № 12 від 18 квітня 2023 року

Завідувач кафедри мистецької освіти _____ доцент Тетяна СТРИТЬЄВИЧ

СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ КЛАСИЧНОГО, НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦІВ, МИСТЕЦТВА БАЛЕТМЕЙСТЕРА

Розподіл балів

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА	МИСТЕЦТВА БАЛЕТМЕЙСТЕРА	Сума
25 балів	75 балів	100 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ (ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА) (оцінюється максимально у 25 балів)

Бали	Критерії оцінювання
1	2
20-25 балів	Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. Самостійно використовує набуті вміння, навички та власні здібності у творчій діяльності та у навчальному процесі викладання хореографічного мистецтва. Володіє навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації. Загальна відповідь характеризується креативністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.
15-19 балів	Відповідь повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації.

	Володіє дидактичними прийомами та методами, вирізняє форми навчання хореографічного мистецтва. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. Вміє вірно, але не завжди чітко, відповідно теми та мети поставити навчальне завдання. Володіє не в повній мірі навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Характеризується творчим підходом до вирішення поставлених задач. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
12-14 бали	Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо вираженою та аргументованою є доказова база. Студент частково послуговується мовою хореографічного мистецтва у роздумах, поясненні матеріалу, висновках та узагальненнях, має середній рівень художньо-мистецького мислення і розвитку світопізнання і світовідчуття: не завжди самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у творчій хореографічній діяльності та у навчальному процесі викладання хореографічного мистецтва. Характеризується творчим підходом до вирішення поставлених задач та зовнішніми мотивами. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
11-13 балів	Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. Має недостатні вміння, навички у творчій хореографічній діяльності та спонтанно володіє педагогічною майстерністю викладання методики хореографічних дисциплін. Слабко володіє структурою уроків з хореографічного мистецтва, з утрудненням користується різними видами та типами уроків. Слабко визначає, відповідно до теми та мети, постановку навчального завдання. На середньому рівні володіє навичками аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами у самореалізації. Загальна діяльність на заняттях з курсу характеризується репродуктивністю. У відповіді наявні

	фактичні та мовленнєві помилки.
8-10 балів	Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Спонтанно орієнтується в програмах хореографічного мистецтва, не викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки, його знання з методики викладання хореографічного мистецтва не стійкі, студент не вміє самостійно зробити аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів хореографічного мистецтва. Не має вміння, навичок у творчій хореографічній діяльності та не володіє педагогічною майстерністю викладання методики хореографічного мистецтва. Майже не володіє структурою уроків з хореографічного мистецтва, не користується різними видами та типами уроків. Не визначає, відповідно теми та мети, постановку навчального завдання. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю.
1-7 балів	Студент не володіє теоретичними знаннями. Характеризуються репродуктивністю у відтворенні навчального матеріалу. Володіє незначною частиною тематичного матеріалу методики викладання хореографічного мистецтва, має слабо сформований рівень сприйняття хореографічних образів. Не володіє структурою уроків з хореографічного мистецтва, не користується різними видами та типами уроків – працює за зразком. Не визначає, відповідно теми та мети, постановку навчального завдання. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Виявляє певні творчі вміння та навички, володіє незначною частиною термінологічного мінімуму, словниковий запас обмежений, застосування знань та вмінь на практиці незадовільний. Не може сформулювати власну думку та відповісти на поставлені запитання.

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ
З МИСТЕЦТВА БАЛЕТМЕЙСТЕРА
(оцінюється максимально у 50 балів)**

Бали	Критерії оцінювання
70-75 балів	Блискуче володіє складанням якісного хореографічного тексту, розкриває тему, ідею свого твору добираючи відповідний музичний матеріал. Володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору. Знає закони єдності музичної і

	хореографічної форми. Володіє здібностями створення хореографічного твору.
58-69 балів	Володіє практичними практичним навичками створювання композиції танцю. Володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору. Недостатньо знає закони єдності музичної і хореографічної форми.
48-54 балів	Володіє практичними навичками постановки хореографічного твору проте наявні помилки у сценарно-композиційному плані. Володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору.. Недостатньо знає закони єдності музичної і хореографічної форми проте недостатньо.
47-57 балів	Володіє о практичними навичками постановки хореографічного твору. Не в повному обсязі володіє загальнотеоретичними поняттями і категоріями. Недостатньо володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору.
36-46 балів	Недостатньо володіє практичними навичками постановки хореографічного твору, наявні помилки у сценарному плані.. Не в повному обсязі володіє загальнотеоретичними поняттями і категоріями. Недостатньо володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору. Не в повному обсязі знає закони драматургії хореографічного твору. Недостатньо володіє здібностями створення хореографічного твору.
25-35 балів	Наявні грубі фактичні помилки при створенні хореографічного твору. Не в повному обсязі володіє загальнотеоретичними поняттями і категоріями. Недостатньо володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору, відтворює лише окремі фрагменти. Недостатньо володіє здібностями створення хореографічного твору.
1-24 балів	Наявні грубі фактичні помилки у постановці хореографічного твору. Не володіє загальнотеоретичними поняттями і категоріями. Недостатньо володіє основами елементарного аналізу структури хореографічного твору, відтворює лише окремі фрагменти. Не знає закони єдності музичної і хореографічної форми. Не володіє здібностями створення хореографічного твору.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДСУМКОВОГО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

Показник успішності студента (в балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Студент блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, виявляє методичну досконалість. Відповідь повна, логічно обґрунтована, правильно використані наукові терміни. Відмінне виконання з незначною кількістю помилок. Студент відзначається високим (творчим) рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, відповідь обґрунтована, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином	Відмінно
82 – 89	B	Вище середніх стандартів, але з деякими помилками. Студент володіє основними теоретичними знаннями та практичними навичками, понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, але припущено незначні неточності в розрахунках або оформленні	Добре
74 – 81	C	В цілому змістовна і правильна відповідь з певною кількістю значних помилок. Знання студента є достатніми, він виявляє здатність встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами, робити висновки та узагальнення, застосовувати вивчений матеріал для розв'язання практичних завдань. Письмові завдання виконані повністю, однак допущено низку неточностей в розрахунках або оформленні.	Добре

64 – 73	D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків. Необхідні практичні навички роботи із вивченим матеріалом сформовано на базовому рівні. Студент в цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії і факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. Виявляє середній рівень компетентності. Письмові завдання виконані в основному, з деякими фактичними та змістовними помилками.	Задовільно
60 – 63	E	Відповідає мінімальним критеріям. Студент виявив поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Письмові завдання виконані з рядом фактичних і теоретичних помилок.	Задовільно
1 – 59	FX	Відзначається низьким рівнем компетентності. Студент не володіє основними знаннями екзаменаційних дисциплін, не знає фактичного матеріалу, не володіє поняттєво-термінологічним апаратом професійно-орієнтованих дисциплін. Необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену. Письмові завдання виконані частково, з грубими фактичними та теоретичними помилками.	Незадовільно

Процедура проведення

Теоретична частина (оцінюється у 25 балів, на підготовку та виконання завдання відводиться 30 хвилин)

В ході проведення теоретичної частини кожен учасник екзамену отримує екзаменаційний білет, що містить питання на яке студенти дають розгорнуту відповідь .

Друга частина мистецтво балетмейстера (оцінюється у 75 балів):

Студенти представляють творчу роботу (показ хореографічного твору тривалістю 3-5 хвилин) та характеризують сценарно-композиційний план своєї постановки.

ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ, СУЧАСНІ ТАНЦЮВАЛЬНІ СТИЛІ ТА НАПРЯМКИ

1. Теоретична частина

Питання до екзамену

1. Методика виконання м'яких батманів біля станка в поєднанні з іншими рухами.
2. Методика виконання вправ з м'яким підніманням ноги в поєднанні з іншими рухами.
3. Провідні хореографи України та їх внесок в розвиток народно-сценічної хореографії.
4. Методика вивчення temps soute (I, II, V позиції).
5. Методика вивчення форм 1, 2, 3, 4 арабесків.
6. Методика вивчення форм port de bras.
7. Методика вивчення pirouettes en dehors et en dedans з V, IV, II позиції.
8. Методика вивчення pas balance.
9. Методика вивчення pas de buree.
10. Використання народних ігор, звичаїв та обрядів в сценічних постановках.
11. Методика вивчення battement developpes.
12. Постановка рук, корпусу, голови в класичному танці.
13. Методика вивчення battements fondu.

- 14.Методика виконання рухів для розвитку рухливості стопи які виконуються обличчям до станка.
- 15.Методика, виконання вправ на вистукування.
- 16.Методика вивчення grand battement jete.
- 17.Термінологія класичного танцю. Виникнення та формування термінології.
Основні поняття, елементи, терміни класичного танцю.
- 18.Методика виконання рухів (tendu jete) біля станка та в поєднанні з маленькими стрибками.
- 19.Методика вивчення plie.
- 20.Методика виконання вправ на підготовку до «вірьовочки» біля станка.
- 21.Значення підручника «Основи класичного танцю» А. Я. Ваганової для подальшого розвитку методики класичного танцю.
- 22.Для яких народно-сценічних танців характерно виконання рухів на пальцях чоловіками.
- 23.Музичність, як неодмінна вимога оволодіння школою класичного танцю.
Зв'язок музики та хореографії. Розвиток музичальності.
- 24.Основні принципи побудови уроку з хореографії: структура, зміст, відповідність частин уроку, темп, музичний супровід уроку.
- 25.Підручник М. Тарасова «Класичний танець» – школа чоловічого виконавства.
- 26.Методика виконання таючого батману (battement fondu) з виносом ноги на каблук.
- 27.Розвиток музичності, виконавської і танцювальної техніки.
- 28.Необхідність глибокого вивчення історико-теоретичних основ українського танцю та досконалого оволодіння методикою викладання і технікою виконання майбутніми балетмейстерами-педагогами, керівниками хореографічних колективів.
- 29.Танець в житті українського народу.
- 30.Вчитель як організатор і керівник навчального процесу.
При відповіді на теоретичні питання враховується:
 - рівень осмислення навчального матеріалу;

- рівень сформованості аналітичних умінь і концептуальних підходів;
- повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
- порівняння, зв'язок із практикою, висновки.
- використання додаткової літератури;
- коректність використання наочності (у тому числі ТЗН);
- здатність до обґрунтування методичних рішень.

Данна частина кваліфікаційного екзамену оцінюється у 25 балів.

2. Практична частина: Мистецтво балетмейстера:

Студенти представляють творчу роботу (показ хореографічного твору тривалістю 3-5 хвилин) та характеризують сценарно-композиційний план своєї постановки *оцінюється у 75 балів.*

Мета роботи – систематизувати та продемонструвати знання отримані протягом освітнього процесу на освітній програмі 024 Хореографія.

Студенти демонструють специфічне хореографічне бачення, мислення, творчість, надати балетмейстеру надійний робочий метод здійснення своїх задумів:

- складання якісного і професійного хореографічного тексту;
- створюють задум майбутньої хореографічної композиції, виходячи з особливостей музичного твору;
- розкривають тему, ідею свого твору, добираючи відповідний музичний матеріал;
- складають лібрето і композиційний план;
- створювати композицію танцю з різних хореографічних форм (різних стилів та напрямків);
- створюють сценарну, хореографічну драматургію;

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. «Мистецтво балетмейстера» / Б. Колногузенко – Харків : ЗДАК, 2018. – 208 с.
2. Barbier Rina. ABC Van net Ballet. – Antwerpen / Amsterdam: Standaard Uitgeverij, 1978 – 205 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – К. : Музична Україна, 1977. – 272 с.
4. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – 2-ге вид.
5. Березова Г. О. Классический танец в детских хореографических коллективах. – К.: Музична Україна, 1979. – 260 с.
6. Годовський В. М. Постановка танцю у драматичній виставі: Методичні рекомендації, лекції, навчальна програма. – Рівне: РДГУ, 2002. – 24 с.
7. Горбов А.С. Режисура видовищно-театралізованих заходів. Посібник. – Фастів : Поліфаст, 2004. – 264 с.
8. Дуетно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с.
9. Житницький А. З. Драматургія Масових театралізованих заходів. Навч. посіб. 3-ге видання, перероблене і виправлене. – Харків; Тимченко, 2007. – 128 с.
10. Загайкевич М. П. Драматургія балету. – К.: Наукова думка, 1978. – 257 с.
11. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ. – К.: Дніпро, 2003. – 304 с.
12. Зайцев О. Режисери Закарпатського театру ХХ століття / О. Зайцев. – Ужгород : Видавництво « Аутдор-Шарк», 2014. – 244 с.
13. Зихлинская Л. Р. Десять уроков классического танца / Л. Р. Зихлинская. – К.: Сталь, 2008. – 115 с.
14. Зихлинская Л., Мей В. Первые шаги. Примеры уроков для молодых педагогов профессиональных хореографических училищ: Прак. пособие

- по методике преподавания классического танцы в младших классах (первый год обучения). – К. : ЛОГОС, 2003. – 360 с.
15. Зихлинская Л.Р. Вторая ступень / Л.Р. Зихлинская. – К. : Ліра-К, 2020. – 380 с.
16. Зихлинская Л.Р. Третья ступень / Л.Р. Зихлинская И. Л. Гончаренко. – К. : Ліра-К, 2021. – 300 с. К.: Альтерпрес, 2007. – 324 с.
17. Київ: Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006 – 24 с.
18. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012 . – 172 с.
19. Колногузенко Б. Хореографічна композиція : Методичний посібник з курсу Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. – Тернопіль : ТЗОВ “Терно-граф», 2006. – 2015 с.
20. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. – Кіровоград, 2006. – 88 с.
21. Кривохижа А.М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. – Лань О. Методи режисури видовищно-театралізованих заходів у хореографії.
22. О. Лань : Методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн- балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРФАС». – Львів : Камула, 2019. – 52 с.
23. Лань О. Мистецтво балетмейстера . Хореографія великої форми / О. Лань. – Львів Львівський національний університеті імені Івана Франка, 2019. – 198 с. Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 172 с.
24. Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера : навч.-метод. посіб. / Л. Маркевич. – Рівне : О. Зень, 2019. – 164 с.
25. Мартиненко О.В. Хороводи : [навч.-метод. посіб. з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» для студентів напряму підготовки 6.020202 Хореографія*] / Олена Володимирівна Мартиненко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2013. – 116 с.

- 26.Методичні рекомендації та програма курсу з предмету "Постановка танцю у драматичній виставі" / Уклад. Годовський В. М. – Рівне, 1992. – 18 с.
- 27.Мусієнко Н. Б., Мусієнко О. С., Слободян В. Р. Світло далеких зірок. – Київ: Мистецтво, 1995. – 192 с.
- 28.Плахотнюк О. А. Основи хореографії / Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівня акредитації. Спеціалізація "Видовищно-театралізовані заходи".
- 29.Рахівіашвілі А. Мистецтво балетмейстера / А. Рахівіашвілі, О. Білаш. – Київ : КНУКіМ, 2017. – 152 с.
- 30.Самохвалова А. В. Форми постановки танців: Методичні рекомендації до теоретичного курсу «Мистецтво балетмейстера» для студентів 1 – 5 курсів. – Рівне: РДГУ, 2008. – 32 с.
- 31.Самохвалова А. В., Маркевич Л.А. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник (за вимогами кредитно-трансферної системи) для студентів I курсу галузі знань 0202 «Мистецтво», напрямку підготовки: «Хореографія». – Рівне: Видавець О. Зень, 2012. – 100 с.
- 32.Софронова Л. А. Стародавній український театр / Л. А. Софронова. – Львів. : ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 326 с.
- 33.Станішевський Ю. О. Режисура в українському радянському оперному театрі. – К.: Наукова думка, 1973. – 278 с.
- 34.Сценічний рух: Методика виконання міжсесійної контрольної роботи для студентів-заочників / Упоряд. В. А. Опанасюк. – Рівне, 1993. – 26 с.
- 35.Танець. Робота режисера драми з балетмейстером / Програма для навчальних закладів мистецтв і культури із спеціальності "Режисура драми" / Уклад. А. С. Згурський, В. П. Ковтун. – К., 1997. – 18 с.
- 36.Театральна етика. Формування особистості актора : хрестоматія / упоряд. Б. Козак.
- 37.Харків : Бурун і К, 2008. – 160 с.
- 38.Цветков В. І. Основи класичної режисури. Конспект лекцій / В. І. Цветков.

- 39.Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид.
- 40.Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник / 4-е вид. // Лариса Юріївна Цветкова. – К. : Альтерпрес, 2011. – 324 с.; іл.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. [Постановка хореографічної композиції «Свята моя Земля»](#)
2. [Постановка хореографічної композиції «У вихорі танцю»](#)
3. [Постановка танцю-плакату «Хай живе надія»](#)
4. [Постановка хореографічної композиції «Всі на Ярмарок»](#)
5. [Постановка хореографічної композиції «Український святковий»](#)
6. [Постановка театально-хореографічної замальовки «Різдвяна містерія»](#)
7. [Постановка хореографічної замальовки «Святий вечір. 12 страв»](#)
8. [Постановка хореографічної композиції «Щедрівочка щедрувала»](#)
9. [Постановка хореографічної композиції «Святкова толока»](#)
10. [Постановка танцю-плакату «Кропивницький - 266»](#)